

სს „პაშა ბანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

*2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	1
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	4

ფინანსური ანგარიშგების შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	5
2. მომზადების საფუძველი	5
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები	5
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	17
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	19
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	19
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	20
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	25
9. ძირითადი საშუალებები	27
10. აქტივის გამოყენების უფლება	28
11. არამატერიალური აქტივები	29
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	30
13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	31
14. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	31
15. სუბორდინირებული ვალი	32
16. გადასახადით დაბეგრვა	33
17. საკუთარი კაპიტალი	35
18. პირობითი ვალდებულებები	35
19. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	38
20. თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	39
21. რისკის მართვა	40
22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება	52
23. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	56
24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	57
25. კაპიტალის ადეკვატურობა	58

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „პაშა ბანკი საქართველოს“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დასკვნა

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „პაშა ბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IESBA) „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აბზაცი

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების 24-ე შენიშვნაზე, რომელშიც აღწერილია დაკავშირებულ მხარეებთან ბანკის გარიგებების მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2021 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ბანკის 2021 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2021 წლის წლიური ანგარიშში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში. ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას. თუ ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოების საფუძველზე დავასკვნით, რომ სხვა ინფორმაცია არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ ვალდებული ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობის და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ექვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვაავლენთ.

მარჩელო გელაშვილი
შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2022 წლის 24 თებერვალი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშ- ვნები	2021	2020
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	42,380	39,118
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	50,662	46,518
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	294,973	320,118
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	42,059	46,223
ძირითადი საშუალებები	9	3,827	6,738
აქტივის გამოყენების უფლება	10	5,412	8,921
არამატერიალური აქტივები	11	4,863	4,241
სხვა აქტივები	12	1,819	1,527
სულ აქტივები		445,995	473,404
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	13	123,135	131,091
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	14	201,987	210,222
ანარიცხები	18	240	395
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	-	226
საიჯარო ვალდებულებები	10	6,147	10,528
სუბორდინირებული ვალი	15	30,222	31,742
სხვა ვალდებულებები	12	5,186	6,116
სულ ვალდებულებები		366,917	390,320
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	17	103,000	103,000
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	1,155	1,155
დაგროვილი დანაკლისი		(25,077)	(21,071)
სულ საკუთარი კაპიტალი		79,078	83,084
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		445,995	473,404

ხელმოწერილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2022 წლის 24 თებერვალს:

ნიკოლოზ შურღია

დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე

სელიმ ბერენტი

ფინანსური დირექტორი,
დირექტორთა საბჭოს წევრი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშ- ვნები	2021	2020
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით			
განგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		28,931	28,444
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		4,296	4,575
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		603	992
		33,830	34,011
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		(6,737)	(7,714)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(6,705)	(5,764)
სუბორდინირებული ვალი		(1,633)	(1,581)
საიჯარო ვალდებულებები		(405)	(600)
		(15,480)	(15,659)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		18,350	18,352
კრედიტის შემობრუნება/(ზარალი) პროცენტიან აქტივებზე	5, 6, 7, 8, 18	3,078	(12,305)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურების ზარალის შემდეგ		21,428	6,047
წმინდა (ზარალი)/მოგება უცხოურ ვალუტიდან			
- გარიგებები		9,946	(9,196)
- საკურსო სხვაობები		(7,483)	14,225
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	19	56	835
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		604	500
		3,123	6,364
არასაპროცენტო შემოსავალი			
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	20	(15,391)	(16,597)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	20	(6,541)	(7,976)
ცვეთა და ამორტიზაცია	9, 10, 11	(5,815)	(6,504)
წმინდა ზარალი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული			
ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან	7	(55)	(261)
ანარიცხები		(39)	(3)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(942)	(161)
		(28,783)	(31,502)
არასაპროცენტო ხარჯი			
ზარალი მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		(4,232)	(19,091)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	16	226	(162)
წლის წმინდა ზარალი		(4,006)	(19,253)
სხვა სრული შემოსავალი/(ზარალი)			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე			
მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირება ხდება		-	-
		(4,006)	(19,253)
წლის მთლიანი სრული ზარალი			

5-60 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	(დაგროვილი დანაკლისი) გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
1 იანვარი, 2020 წ.	103,000	1,155	(1,818)	102,337
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	-	(19,253)	(19,253)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	103,000	1,155	(21,071)	83,084
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	-	(4,006)	(4,006)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	103,000	1,155	(25,077)	79,078

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	<i>შენიშ- ვნები</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		36,784	30,676
გადახდილი პროცენტი		(12,402)	(12,113)
მიღებული საკომისიო		1,716	1,715
გადახდილი საკომისიო		(1,685)	(947)
რეალიზებული შემოსულობა/(ზარალი) უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან		9,946	(9,196)
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(15,411)	(16,523)
გადახდილი ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები		(7,399)	(8,329)
მიღებული სხვა შემოსავალი		3	7
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		11,552	(14,710)
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(6,562)	18,731
კლიენტებზე გაცემული სესხები		8,134	5,111
სხვა აქტივები		(236)	(86)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(6,422)	6,468
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		1,730	(56,598)
სხვა ვალდებულებები		(129)	1,561
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		8,067	(39,523)
მოგების გადახდილი გადასახადი		-	-
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადით დაბეგრის შემდეგ		8,067	(39,523)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა	8	(3,100)	(30,484)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან	8	6,500	12,250
ძირითადი საშუალებების შესყიდვები		(481)	(371)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		466	38
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(1,964)	(960)
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/(საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		1,421	(19,527)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის დაფარვა		(2,891)	(3,232)
(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		(2,891)	(3,232)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(3,360)	12,468
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		25	(19)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		3,262	(49,833)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	39,118	88,951
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	42,380	39,118

5-60 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „პაშა ბანკი საქართველო“ (შემდგომში „ბანკი“) დაფუძნდა 2012 წლის 17 დეკემბერს, როგორც საქართველოს კანონმდებლობის ფარგლებში მოქმედი სააქციო საზოგადოება. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდეგში „სებ“) მიერ 2013 წლის 17 იანვარს გაცემული საბანკო ლიცენზიით (საიდენტიფიკაციო კოდი: 404433671).

ბანკი იღებს ანაბრებს, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და სთავაზობს სხვა საბანკო მომსახურებას თავის კომერციულ კლიენტებს. ბანკი აგრძელებს საცალო ბაზარზე გაფართოებას საფირმო სახელწოდებით „რეიბანკი“ (ReiBank), ბანკის აქციონერების მიერ დამტკიცებული სტრატეგიული ინიციატივების საფუძველზე.

2017 წლიდან ბანკი „დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის“ წევრია. სისტემა ფუნქციონირებს „დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად და აზღვევს რეზიდენტი და არარეზიდენტი ფიზიკური პირების ყველა ტიპის დეპოზიტს 5,000 ლარამდე, გარკვეული გამონაკლისებით.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკი საქართველოში ოთხი მომსახურების ოფისითაა წარმოდგენილი. ბანკის ოფისიული მისამართია: ილია ჭავჭავაძის გამზირი 37მ, 0179, თბილისი, საქართველო.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის 100%-იანი წილის მფლობელი იყო აზერბაიჯანული კომპანია ლსს „პაშა ბანკი“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“). 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საბოლოო მფლობელები არიან ქ-ნი ლეილა ალიევა, ქ-ნი არზუ ალიევა და ბ-ნი არიფ პაშაევი, რომლებიც ბანკზე ერთობლივ კონტროლს ახორციელებენ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მშობელი ბანკის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. მფლობელებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (შემდგომში „ლარი“), თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა

2020 წელს კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფი გავრცელების გამო, რომელიც 2021 წელსაც გაგრძელდა, ბევრი ქვეყნის მთავრობამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამაც, შემოიღო ზომები პანდემიასთან საბრძოლველად. ეს ზომები მოიცავს მოგზაურობაზე შეზღუდვებს, კარანტინს, ბიზნესების დახურვას და გარკვეული ადგილების მასშტაბურ ჩაკეტვას. ამ ზომებმა გავლენა მოახდინა გლობალურ მიწოდების ჯაჭვზე, საქონელსა და მომსახურებაზე მოთხოვნასა და ბიზნესსაქმიანობის მასშტაბზე. როგორც მოსალოდნელია, თავად პანდემია და მასთან დაკავშირებით მიღებული საზოგადოებრივი ჯანდაცვისა და სოციალური ზომები გავლენას მოახდენენ სხვადასხვა სფეროში მოქმედი საწარმოების საქმიანობაზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა (გაგრძელება)

კოვიდ-19-ის პანდემიის გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისის გამო ქვეყნის მთავრობამ და საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მოსახლეობის მხარდაჭერის პროგრამა შეიმუშავეს. პროგრამაში შედის ისეთი ღონისძიებები, როგორცაა დაზარალებული დარგებისა და პირების სესხების სუბსიდირება, გადახდების გადავადება და გარკვეული სავალდებულო შეზღუდვების მოხსნა, რათა ფინანსურმა სექტორმა შეინარჩუნოს რესურსების მოწოდების უნარი, ხოლო მომხმარებლებმა თავიდან აიცილონ კოვიდ-19-ის გამო გამკაცრებული ზომების შედეგად ლიკვიდურობის დეფიციტი.

ბანკი აგრძელებს თავის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე პანდემიისა და ცვალებადი ეკონომიკური პირობების გავლენის შეფასებას.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ბანკმა პირველად გამოიყენა გარკვეული სტანდარტების ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2021 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკმა ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები თუ ცვლილებები, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება: მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში, ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში (ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსის რეფორმა - მე-2 ფაზა)

ცვლილებები ითვალისწინებს დროებით შეღავათებს, რომლებიც ეხება ფინანსური ანგარიშგების ეფექტებს, როდესაც ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსები ჩანაცვლდება თითქმის ურისკო საპროცენტო განაკვეთით. ეს ცვლილებები მოიცავს შემდეგ გამარტივებული მიდგომებს:

- ▶ გამარტივებულ მიდგომას სახელშეკრულებო ცვლილებებთან ან იმ ფულად ნაკადებში შესულ ცვლილებებთან მიმართებით, რომელთა ასახვასაც პირდაპირ მოითხოვს რეფორმა ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების სახით, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების ეკვივალენტურად;
- ▶ უფლებას იძლევა IBOR-ის რეფორმით განპირობებული ცვლილებები შევიდეს ჰეჯირებად კლასიფიკაციებსა და ჰეჯირების დოკუმენტაციაში, ჰეჯირების ურთიერთობის შეწყვეტის გარეშე
- ▶ დროებით ათავისუფლებს საწარმოებს ცალკე იდენტიფიცირებადი მოთხოვნის დაკმაყოფილებისგან, როდესაც ურისკო განაკვეთის ინსტრუმენტის კლასიფიცირება ხდება რისკის კომპონენტის ჰეჯირებად.

ბანკმა გამოიყენა ცვლილებებით გათვალისწინებული გამარტივებული მიდგომა. დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის ნახეთ 21-ე შენიშვნა.

„კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ 2021 წლის 30 ივნისის შემდეგ - ცვლილებები ფასს 16-ში

2020 წლის 28 მაისს ბასსს-მა გამოუშვა „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ - ცვლილება ფასს 16-ში „იჯარა“. ცვლილებები ითვალისწინებს შეღავათს მოიჯარეებისთვის, რაც იმაში გამოიხატა, რომ მათ არ დაევალიათ იჯარის მოდიფიკაციის აღრიცხვა კოვიდ-19-ის პანდემიის პირდაპირი გავლენით გამოწვეული საიჯარო ქირის დათმობებისთვის. მოიჯარეს, გამარტივებული მიდგომის გამოყენებით, შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ არ შეაფასოს არის თუ არა მეიჯარისგან კოვიდ-19-თან დაკავშირებით საიჯარო ქირის დათმობა იჯარის მოდიფიკაცია. მოიჯარე, რომელიც ამ არჩევანს აკეთებს, ყოველგვარ ცვლილებას საიჯარო გადახდებში, რომელიც გამოწვეულია კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობით, ბუღალტრულად აღრიცხავს ისევე, როგორც აღრიცხავდა ცვლილებას ფასს 16-ის მიხედვით, ცვლილება იჯარის მოდიფიკაცია რომ არ ყოფილიყო.

ცვლილების დანერგვა იგეგმებოდა 2021 წლის 30 ივნისამდე, მაგრამ ვინაიდან კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა გრძელდება, 2021 წლის 31 მარტს ბასსს-მა გამარტივებული მიდგომის გამოყენების ვადა 2022 წლის 30 ივნისამდე გააგრძელა. ცვლილება ძალაშია 2021 წლის 1 აპრილს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ამის მიუხედავად, ბანკს არ მიუღია კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა. იგი გეგმავს გამარტივებული მიდგომის გამოყენებას, თუ ის ძალაში შევა გამოყენებისთვის ნებადართულ ვადაში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 22-ე შენიშვნაში. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედეგად:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენება.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

პირველადი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები. გამონაკლისს წარმოადგენს ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ბანკი თავისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბანკი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ:

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნესმოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესოდ ასახავს, როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ემპირიული ფაქტორების საფუძველზე, როგორც არის შემდეგი:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ბანკი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე სტადიის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს რისკის მინიმუმზე მეტ მოცულობას ან იმ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მერყეობა, რომლებიც არ უკავშირდება სესხის დაფარვის ძირითად პირობებს, არ წარმოშობს ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

აკრედიტივები და სესხების გაცემის ვალდებულება

ბანკი მომხმარებლებს სთავაზობს აკრედიტივებს და სესხებს. სესხების გაცემის ვალდებულება და აკრედიტივები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ბანკს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით.

ვალდებულების შესრულების გარანტია

ვალდებულების შესრულების გარანტია არის კონტრაქტი, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. ვალდებულების შესრულების გარანტიით საკრედიტო რისკი არ გადაიცემა. ვალდებულების შესრულების გარანტიის კონტრაქტების მიხედვით რისკი არის იმის ალბათობა, რომ მეორე მხარე ვერ შესრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შესაბამისად, ვალდებულების შესრულების გარანტიები არ ჩაითვლება ფინანსურ ინსტრუმენტებად და, ამრიგად, არ ექცევა ფასს 9-ის მოქმედების არეალში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამონაკლისი შემთხვევების გამოკლებით, რომელშიც ბანკი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება. 2021 წელს ბანკს არ მოუხდენია თავისი რომელიმე ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების რეკლასიფიკაცია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

რესტრუქტურული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურირებას. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირების შედეგად გამოწვეულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ბანკი ასევე განმეორებით აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს კლასიფიცირებული გაუფასურებულად. აქტივი, რომელიც მოდიფიცირების შედეგად გაუფასურებულად არის კლასიფიცირებული, შეიძლება აღიარდეს მე-2 ან მე-3 სტადიის სახით, თუ დაკმაყოფილებულია გარკვეული კრიტერიუმები ბანკის დამტკიცებული მეთოდოლოგიის მიხედვით.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) ან გადასცა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, (ბ) ან არც გადასცა და არც შეინარჩუნა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ მან გადასცა აქტივის კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ან ნაწილობრივ, ან მთლიანად მხოლოდ მაშინ, როდესაც ბანკი შეწყვეტს მათი ამოღების მცდელობას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

ბანკის სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

„იჯარა“

ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახდელები და აქტივის გამოყენების უფლებები, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

აქტივის გამოყენების უფლება

ბანკი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. თუ ბანკს არ აქვს გონივრული რწმენა იმისა, რომ იჯარის ვადის ბოლოს მოიპოვებს საიჯარო აქტივის მესაკუთრეობის უფლებას, აღიარებულ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთას არიცხავს წრფივი მეთოდით სავარაუდო სასარგებლო მომსახურებისა და იჯარის ვადებს შორის უმოკლეს ვადაზე. აქტივის გამოყენების უფლება ცვეთას ექვემდებარება.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

„იჯარა“ (გაგრძელება)

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღისთვის ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულ მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადახდებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით. ცვლადი საიჯარო გადასახადები, რომლებიც არ არის მიზნული ინდექსზე ან განაკვეთზე, აღიარებულია იმ პერიოდის ხარჯად, რომლის განმავლობაშიც დგება გადახდის გამომწვევი მოვლენა ან გარემოება.

საიჯარო გადასახადების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იცვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახადები ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონე მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახადების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

განახლების ოფციონის მქონე ხელშეკრულებების იჯარის ვადის განსაზღვრა განსჯის საფუძველზე

ბანკი იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას იმ ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის გახანგრძლივების ოფციონი, თუ არსებობს ამ ოფციონის გამოყენების გონივრული რწმენა, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის შეწყვეტის ოფციონი, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ მისი გამოყენება არ მოხდება.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგადაფარვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

გადასახადით დაბეგრვა

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ფინანსური გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მინიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წლები
ავეჯი და მოწყობილობები	4
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	3-4
სატრანსპორტო საშუალებები	4
სხვა აღჭურვილობა	4-5
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	2-5

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ვალკუული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღება მოსალოდნელია.

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღირიცხება საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დამაკმაყოფილებლობა:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალ ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

საპროცენტო შემოსავალი ყველა ფინანსური აქტივიდან, რომლებიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, აღიარებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული გასამრჯელოს (მაგალითად, როდესაც ბანკის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს გარკვეულ შესასრულებელი მოვალეობებთან დაკავშირებული კომპონენტები აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც კონტრაქტი ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, გასამრჯელოსა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული ჯამური შემოსავლის თანხის მნიშვნელოვანი შემობრუნება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, იყო 3.0976 ლარი და 3.2766 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით, 3.5040 ლარი და 4.0233 ლარი 1 ევროსთან მიმართებით, და 1.8222 ლარი და 1.9288 ლარი 1 აზერბაიჯანულ მანათთან მიმართებით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ბანკი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 1-ში: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

2020 წლის 1 იანვარს ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ის „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ 69-76 მუხლებში, რომლებიც აკონკრეტებს ვალდებულებების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიცირების წესებს. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რა იგულისხმება ანგარიშსწორების გადავადების უფლებაში;
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს;
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის ალბათობა, გამოიყენებს თუ არა საწარმო გადავადების უფლებას;
- ▶ რომ თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად წარმოადგენს წილობრივ ინსტრუმენტს, მხოლოდ ამ შემთხვევაში არ იმოქმედებს ვალდებულების პირობები მის კლასიფიკაციაზე.

ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და მათი გამოყენება უნდა მოხდეს რეტროსპექტულად. ბანკი ამ ეტაპზე აფასებს ცვლილებების ეფექტს მის მიმდინარე პრაქტიკაზე და იმას, არსებული სესხები საჭიროებს თუ არა რესტრუქტურზაციას.

ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე – ცვლილებები ბასს 16-ში

2020 წლის მაისში ბასსს-მ გამოუშვა „ძირითადი საშუალებები - შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“. ამ შესწორების მიხედვით, საწარმოებს ეკრძალებათ ძირითადი საშუალებების ერთეულის თვითღირებულებიდან გამოქვითონ ნებისმიერი შემოსავალი ერთეულების გაყიდვიდან, რომელიც წარმოიქმნება ამ აქტივის ისეთ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად, რომელიც საჭიროა ხელმძღვანელობისთვის სასურველი მიზნით მის გამოსაყენებლად. ამის ნაცვლად, საწარმო ასეთი ერთეულების გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს და ამ ერთეულების წარმოების თვითღირებულებას აღიარებს შემოსავალში ან ზარალში.

შესწორება ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და რეტროსპექტულად ვრცელდება ძირითადი საშუალებების იმ ერთეულებზე, რომლებიც ექსპლუატაციისთვის მზად არის საწარმოს მიერ ამ შესწორების პირველად გამოყენებისას წარმოდგენილი უადრესი პერიოდის საწყისი ან მის შემდგომი თარიღიდან.

ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არსებითი გავლენა არ ექნება ბანკზე.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებელსა და კრედიტორს შორის გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. ბანკი აღნიშნულ ცვლილებას გამოიყენებს ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური პერიოდის დასაწყისიდან, რომლის განმავლობაშიც იგი პირველად იყენებს ცვლილებას და არ მოელოა, რომ ეს არსებით გავლენას მოახდენს მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ბასს 8-ის შესწორებები

2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოუშვა ბასს 8-ის შესწორებები, რომლებშიც წარმოადგინა „სააღრიცხვო შეფასებების“ განმარტება. შესწორებები განმარტავს განსხვავებას სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებსა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის და შეცდომების გასწორებას. გარდა ამისა, იგი ასევე განმარტავს, როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ხერხებს და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების მისაღებად.

ცვლილებები ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და ვრცელდება სააღრიცხვო პოლიტიკისა და სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებზე, რომლებიც დგება ამ პერიოდის საწყისი თარიღით ან მის შემდგომ. დაშვებულია ვადაზე ადრე გამოყენება, თუ ეს ფაქტი გაცხადდება.

ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არსებითი გავლენა არ ექნება ბანკზე.

სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში

2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში „არსებითობის განსჯა“, რომლებიც შეიცავს მითითებებსა და მაგალითებს, რათა დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებების არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებაში. შესწორებების მიზანია საწარმოებს დაეხმაროს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ უფრო სასარგებლო განმარტებით შენიშვნების წარმოდგენაში, რისთვისაც, საწარმოებისადმი მოთხოვნა, რომ განაცხადონ „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა, ჩანაცვლდა მოთხოვნით, რომ განაცხადონ თავიანთი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა და დაემატა ინსტრუქცია იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ საწარმოებმა არსებითობის კონცეფცია სააღრიცხვო პოლიტიკის წარმოდგენასთან დაკავშირებით.

ბასს 1-ში შესული ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ვინაიდან ცვლილებები მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში შეიცავს არასავალდებულო მითითებებს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციაში ტერმინის „არსებითის“ განმარტების გამოყენების თაობაზე, მათი ძალაში შესვლის თარიღი არ არის საჭირო.

ბანკი ამჟამად აფასებს ცვლილებების გავლენას ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ბანკის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელის მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

განუსაზღვრელობის შეფასება (გაგრძელება)

- ▶ ბანკის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორცაა უმუშევრობის დონეები და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე;
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით ბანკმა, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის ასახვისთვის გააუქმა მოდელირების შემდგომი კორექტირებები და სექტორის მოდელირებული შედეგის ზრდა, რომელიც წინა წლის ანგარიშგებაზე ჰქონდა გამოყენებული. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რეზერვები, შესაბამისად, შეადგენდა 13,864 ათას ლარს (2020 წ.: 17,489 ათასი ლარი), 342 ათას ლარს (2020 წ.: 415 ათასი ლარი) და 195 ათას ლარს (2020 წ.: 395 ათასი ლარი). იხილეთ მე-7, მე-8 და მე-18 შენიშვნები.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 22-ე შენიშვნაში.

იჯარა - ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის შეფასება

ბანკს არ შეუძლია პირდაპირ განსაზღვროს საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი, ამიტომ იგი საიჯარო ვალდებულებების შესაფასებლად იყენებს თავის ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს. ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც ბანკს მოუწევდა აქტივის გამოყენების უფლების ანალოგიური ღირებულების აქტივის მისაღებად საჭირო ფულის სასესხებლად ამავე პერიოდით და ასეთივე უზრუნველყოფით მსგავს ეკონომიკურ გარემოში. შესაბამისად, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი ასახავს იმას, თუ რის „გადახდა მოუწევდა ბანკს“, რაც იმას ნიშნავს, რომ შეფასებისთვის არ არის ხელმისაწვდომი დაკვირვებადი განაკვეთები (მაგალითად, ისეთი შვილობილი კომპანიების შემთხვევაში, რომლებიც არ შედიან ფინანსურ გარიგებებში) ან შეფასებისას განაკვეთები ისე უნდა დაკორექტირდეს, რომ ასახავდეს იჯარის პირობებს.

ბანკი ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს აფასებს დაკვირვებადი ამოსავალი მონაცემების გამოყენებით (მაგალითად, ბაზარზე არსებული საპროცენტო განაკვეთები), როდესაც ისინი ხელმისაწვდომია და უხდება გარკვეული საწარმოსთვის სპეციფიკური შეფასებების გაკეთება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-10 შენიშვნაში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ნაღდი ფული სალაროში	4,747	5,452
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	168	2,776
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	12,300	15,608
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებებში	25,168	15,310
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(3)	(28)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	42,380	39,118

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში ლარში, ევროსა და აშშ დოლარში გამოხატული მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 40.41%-ს, 30.33%-სა და 26.62%-ს, შესაბამისად (2020 წლის 31 დეკემბერი: ლარი 19.52%, ევრო 58.09% და აშშ დოლარი 18.41%).

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	47,563	46,518
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	3,103	-
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(4)	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	50,662	46,518

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ბანკს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	3,087	(6)
დაფარული აქტივები	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	16	2
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,103	(4)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	13,160	(81)
დაფარული აქტივები	(14,329)	79
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,169	2
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
კორპორატიული	154,437	159,634
კომერციული	128,918	168,018
სამომხმარებლო	25,482	9,955
კლიენტებზე გაცემული სესხები	308,837	337,607
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(13,864)	(17,489)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	294,973	320,118

კომერციული სესხები მოიცავს საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემულ სესხებს.

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	122,244	37,390	-	159,634
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	116,922	5,104	-	122,026
დაფარული აქტივები	(109,790)	(10,408)	-	(120,198)
გადატანები პირველ სტადიაზე	23,980	(23,980)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(35,955)	35,955	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(3,209)	(3,816)	-	(7,025)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	114,192	40,245	-	154,437

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები,

<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,298)	(3,622)	-	(4,920)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(1,368)	(226)	-	(1,594)
დაფარული აქტივები	452	795	-	1,247
გადატანები პირველ სტადიაზე	(111)	111	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	196	(196)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	753	2,315	-	3,068
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,376)	(823)	-	(2,199)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი

<i>მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
1 იანვრის მდგომარეობით	120,487	43,327	4,204	168,018
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	53,937	32,414	1,210	87,561
დაფარული აქტივები	(76,710)	(33,224)	(3,378)	(113,312)
გადატანები პირველ სტადიაზე	24,663	(20,754)	(3,909)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(38,242)	59,191	(20,949)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(9,706)	(28,856)	38,562	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(6,659)	(6,582)	(108)	(13,349)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	67,770	45,516	15,632	128,918

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები,

<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(3,189)	(7,210)	(1,560)	(11,959)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(1,315)	(1,947)	(570)	(3,832)
დაფარული აქტივები	1,232	4,078	1,478	6,788
გადატანები პირველ სტადიაზე	(685)	588	97	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	2,391	(4,112)	1,721	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	572	3,252	(3,824)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(81)	2,056	(2,715)	(740)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,075)	(3,295)	(5,373)	(9,743)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი

<i>მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
1 იანვრის მდგომარეობით	9,163	783	9	9,955
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	39,793	68	22	39,883
დაფარული აქტივები	(23,346)	(32)	(1)	(23,379)
გადატანები პირველ სტადიაზე	570	(483)	(87)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,749)	1,763	(14)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(1,645)	1,645	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(840)	(840)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(6)	(135)	4	(137)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	24,425	319	738	25,482

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული
სამომხმარებლო სესხები,მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
1 იანვრის მდგომარეობით	(484)	(117)	(9)	(610)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(2,046)	(18)	(22)	(2,086)
დაფარული აქტივები	1,253	9	1	1,263
გადატანები პირველ სტადიაზე	(79)	(8)	87	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	144	(158)	14	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	726	(726)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	840	840
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	76	(482)	(923)	(1,329)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,136)	(48)	(738)	(1,922)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული
კორპორატიული სესხები, მთლიანი

მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
1 იანვრის მდგომარეობით	158,010	-	840	158,850
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	130,286	48	-	130,334
დაფარული აქტივები	(143,551)	(930)	(249)	(144,730)
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(34,943)	34,943	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(591)	(591)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	12,442	3,329	-	15,771
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	122,244	37,390	-	159,634

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული
კორპორატიული სესხები,მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
1 იანვრის მდგომარეობით	(1,790)	-	(705)	(2,495)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(1,206)	(1)	-	(1,207)
დაფარული აქტივები	504	22	59	585
გადატანები პირველ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	4,652	(4,652)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	591	591
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(3,458)	1,009	55	(2,394)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,298)	(3,622)	-	(4,920)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული
კომერციული სესხები, მთლიანი

მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
1 იანვრის მდგომარეობით	141,304	1,808	-	143,112
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	97,745	1,479	-	99,224
დაფარული აქტივები	(92,545)	(3,233)	(3,238)	(99,016)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,138	(3,138)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(43,752)	43,752	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(3,843)	(3,205)	7,048	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	18,440	5,864	394	24,698
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	120,487	43,327	4,204	168,018

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები,

<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(2,954)	(218)	–	(3,172)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(3,300)	(32)	–	(3,332)
დაფარული აქტივები	1,344	43	114	1,501
გადატანები პირველ სტადიაზე	(90)	90	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	5,065	(5,065)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	1,660	1,292	(2,952)	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(4,914)	(3,320)	1,278	(6,956)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(3,189)	(7,210)	(1,560)	(11,959)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი

<i>სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,523	83	9	1,615
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	19,888	70	–	19,958
დაფარული აქტივები	(11,805)	(12)	–	(11,817)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3	(3)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(529)	529	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	83	116	–	199
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,163	783	9	9,955

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები,

<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(98)	(18)	(9)	(125)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(79)	–	–	(79)
დაფარული აქტივები	18	–	–	18
გადატანები პირველ სტადიაზე	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	93	(93)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(418)	(6)	–	(424)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(484)	(117)	(9)	(610)

მოდIFIცირებული და რესტრუქტურIზებული სესხები

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შექმნისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**მოდიფიცირებული და რესტრუქტურისებული სესხები (გაგრძელება)**

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. ბანკი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული.

2021 წლის განმავლობაში ბანკმა მოახდინა გარკვეული კორპორატიული და კომერციული სესხების პირობების მოდიფიცირება, მათ შორის, გადახდის გადავადება, მთავრობის მიერ კოვიდ-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებით მიღებული ღონისძიებების ფარგლებში. ბანკი ამ მოდიფიკაციებს არაარსებითად მიიჩნევს.

ქვედა ცხრილში მოცემულია აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ბანკის მიერ მოდიფიკაციის შედეგად განცდილი შესაბამისი ზარალით.

<i>პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	56,105	151,074
მოდიფიკაციით განპირობებული წმინდა ზარალი	(55)	(261)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების, მათ შორის, მშობელი კომპანიის მიერ.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის დაკავშირებული მსესხებლების სამი უმსხვილესი ჯგუფის მთლიანი სასესხო დავალიანება 53,514 ათას ლარს შეადგენდა, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 17.33% იყო (2020 წლის 31 დეკემბერი: 62,181 ათასი ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 18.42%-ს შეადგენდა). ამ სესხებზე შექმნილია 756 ათასი ლარის რეზერვი (2020 წლის 31 დეკემბერი: 1,310 ათასი ლარის რეზერვი).

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ვაჭრობა და მომსახურება	145,424	164,561
უძრავი ქონების მართვა	56,038	79,530
მშენებლობა	29,792	35,296
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	28,878	34,113
ფიზიკური პირები	25,482	9,955
ენერგეტიკა	18,565	8,547
აგრო	4,359	4,869
სამთო მრეწველობა	–	136
სხვა	299	600
	308,837	337,607

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებში შედიოდა ფინანსური დაწესებულებებისა და სხვა კომპანიების ობლიგაციები და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები:

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
კორპორაციული ობლიგაციები	22,875	20,449
ფინანსური დაწესებულებების ობლიგაციები	14,057	20,720
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	5,469	5,469
	42,401	46,638
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(342)	(415)
სულ სავალო ფასიანი ქაღალდები	42,059	46,223

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	20,449	20,720	5,469	46,638
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	3,100	-	-	3,100
დაფარული აქტივები	-	(6,500)	-	(6,500)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(674)	(163)	-	(837)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	22,875	14,057	5,469	42,401

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(255)	(160)	-	(415)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(47)	-	-	(47)
დაფარული აქტივები	-	4	-	4
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	48	68	-	116
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(254)	(88)	-	(342)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	20,221	6,656	–	26,877
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	11,232	14,004	5,248	30,484
დაფარული აქტივები	(12,250)	–	–	(12,250)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,246	60	221	1,527
2020 წლის 31 დეკემბერს	20,449	20,720	5,469	46,638

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(183)	(214)	–	(397)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(161)	(95)	–	(256)
დაფარული აქტივები	98	–	–	98
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(9)	149	–	140
2020 წლის 31 დეკემბერს	(255)	(160)	–	(415)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	<i>ავეჯი და მოწყობილობები</i>	<i>კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა</i>	<i>სატრანსპორტო საშუალებები</i>	<i>სხვა აღჭურვილობა</i>	<i>საიჯარო ქონების გაუმჯობესება</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2020 წ.	2,949	4,734	542	713	4,753	13,691
შიდა გადაცემა	-	187	-	-	(187)	-
შემოსვლები	70	235	19	30	50	404
გასხვისება და ჩამოწერა	(25)	(19)	-	(55)	(211)	(310)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	2,994	5,137	561	688	4,405	13,785
შემოსვლები	3	476	-	2	-	481
გასხვისება და ჩამოწერა	(831)	(881)	(215)	(155)	(800)	(2,882)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2,166	4,732	346	535	3,605	11,384
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2020 წ.	(1,067)	(2,812)	(350)	(247)	(339)	(4,815)
შიდა გადაცემა	-	(24)	-	-	24	-
ცვეთის დანარიცხი	(461)	(719)	(92)	(100)	(977)	(2,349)
გასხვისება და ჩამოწერა	13	10	-	9	85	117
31 დეკემბერი, 2020 წ.	(1,515)	(3,545)	(442)	(338)	(1,207)	(7,047)
ცვეთის ხარჯი	(438)	(714)	(74)	(89)	(829)	(2,144)
გასხვისება და ჩამოწერა	391	669	204	68	302	1,634
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(1,562)	(3,590)	(312)	(359)	(1,734)	(7,557)
წმინდა საბალანსო ღირებულება						
1 იანვარი, 2020 წ.	1,882	1,922	192	466	4,414	8,876
31 დეკემბერი, 2020 წ.	1,479	1,592	119	350	3,198	6,738
31 დეკემბერი, 2021 წ.	604	1,142	34	176	1,871	3,827

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეთილი მუხლები გაუტოლდა 3,225 ლარს (2020 წ.: 3,326 ლარი).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

10. აქტივის გამოყენების უფლება

აქტივის გამოყენების უფლების დინამიკა ასეთია:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება</i>
1 იანვარი, 2020 წ.	6,560
შემოსვლები	7,796
გასხვისება და ჩამოწერა	(1,985)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	12,371
შემოსვლები	-
გასხვისება და ჩამოწერა	(2,496)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	9,875
დაგროვილი ცვეთა	
1 იანვარი, 2020 წ.	(1,320)
ცვეთის დანარიცხი	(2,828)
გასხვისება და ჩამოწერა	698
31 დეკემბერი, 2020 წ.	(3,450)
ცვეთის ხარჯი	(2,331)
გასხვისება და ჩამოწერა	1,318
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(4,463)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
1 იანვარი, 2020 წ.	5,240
31 დეკემბერი, 2020 წ.	8,921
31 დეკემბერი, 2021 წ.	5,412

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში აქტივის გამოყენების უფლებისა და საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა ასეთია:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება</i>			<i>საიჯარო ვალდებუ- ლებები</i>
	<i>შენიშვნები</i>	<i>სატრანსპორტო საშუალებები</i>	<i>სულ</i>	
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	8,921	-	8,921	10,528
შემოსვლები	-	-	-	-
გასვლები და ჩამოწერები	(2,496)	-	(2,496)	(1,432)
ცვეთის ხარჯი	(2,331)	-	(2,331)	-
გასხვისება და ჩამოწერა	1,318	-	1,318	-
საპროცენტო ხარჯი	-	-	-	405
გადახდები	-	-	-	(2,891)
საიჯარო ქირის დათმობა	-	-	-	(99)
საკურსო სხვაობა	-	-	-	(364)
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,412	-	5,412	6,147

ბანკმა აღიარა 785 ათასი ლარის ხარჯი თავისი მოკლევადიანი იჯარებიდან 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

10. აქტივის გამოყენების უფლება (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში აქტივის გამოყენების უფლებისა და საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა ასეთია:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება</i>			<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
	<i>შენიშნები</i>	<i>სატრანსპორტო საშუალებები</i>	<i>სულ</i>	
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,937	303	5,240	5,575
შემოსვლები	7,796	–	7,796	7,793
გასვლები და ჩამოწერები	(1,608)	(377)	(1,985)	(1,604)
ცვეთის ხარჯი	(2,790)	(38)	(2,828)	–
გასხვისება და ჩამოწერა	586	112	698	–
საპროცენტო ხარჯი	–	–	–	600
გადახდები	–	–	–	(3,232)
საიჯარო ქირის დათმობა	–	–	–	(148)
საკურსო სხვაობა	–	–	–	1,544
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,921	–	8,921	10,528

ბანკმა აღიარა 854 ათასი ლარის ხარჯი თავისი მოკლევადიანი იჯარებიდან 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის.

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	<i>ლიცენზიები</i>	<i>კომპიუტერული პროგრამები</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2020 წ.	151	5,945	6,096
შემოსვლები	–	961	961
გასვლები და ჩამოწერები	(2)	(557)	(559)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	149	6,349	6,498
შემოსვლები	55	1,909	1,964
გასვლები და ჩამოწერები	–	(848)	(848)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	204	7,410	7,614
დაგროვილი ამორტიზაცია			
1 იანვარი, 2020 წ.	(92)	(1,397)	(1,489)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(15)	(1,312)	(1,327)
გასვლები და ჩამოწერები	2	557	559
31 დეკემბერი, 2020 წ.	(105)	(2,152)	(2,257)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(20)	(1,320)	(1,340)
გასვლები და ჩამოწერები	–	846	846
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(125)	(2,626)	(2,751)
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარი, 2020 წ.	59	4,548	4,607
31 დეკემბერი, 2020 წ.	44	4,197	4,241
31 დეკემბერი, 2021 წ.	79	4,784	4,863

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2021	2020
სხვა არაფინანსური აქტივები		
წინასწარ გაწეული ხარჯები	583	624
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	372	140
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	228	192
საოპერაციო იჯარაზე გადახდილი ავანსები	78	29
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	54	10
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	-	2
	1,315	997
სხვა ფინანსური აქტივები		
წარმოებული ფინანსური აქტივები	186	302
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	133	147
გარანტიებზე და აკრედიტივებზე დარიცხული მისაღები საკომისიო	28	41
სხვა	157	40
	504	530
	1,819	1,527

სხვა აქტივები, სულ

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად, მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივისა თუ ვალდებულების თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2021			2020		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულება		
	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება
ფორვარდები/სვოპები – უცხოურ ვალუტაში	48,246	53	7	106,617	45	-
ფორვარდები/სვოპები - ადგილობრივ ვალუტაში	24,313	133	325	40,764	257	640
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		186	332		302	640

ცხრილში „უცხოური“ და „ადგილობრივი“ აღნიშნავს კონტრაქტებს. „უცხოური“ გულისხმობს არაქართულ საწარმოებს, ხოლო „ადგილობრივი“ – ქართულ საწარმოებს.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	1,963	1,997
კრედიტორული დავალიანება და დარიცხული ხარჯები	452	984
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	332	640
	2,747	3,621
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
თანამშრომლებზე გასაცემი ხელფასები	2,428	2,448
გადავადებული შემოსავალი	11	24
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	-	23
	2,439	2,495
სხვა ვალდებულებები, სულ	5,186	6,116

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
არარეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ვადიანი ანაბრები და სესხები		81,331	87,600
საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხი		20,026	15,000
ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული ანაბრები		10,497	10,996
მშობელი კომპანიისგან მიღებული ოვერდრაფტი	24	8,241	8,201
რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ვადიანი ანაბრები	24	3,001	4,262
მშობელი კომპანიის მიმდინარე ანგარიშები		39	117
მშობელი კომპანიისგან მიღებული ვადიანი ანაბრები და სესხები	24	-	4,915
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		123,135	131,091

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არარეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაბრები და სესხები შედგება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს და სხვა არარეზიდენტი ბანკის აშშ დოლარში გამოხატული ანაბრებისგან და სესხებისგან (2020 წ.: საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს და სხვა არარეზიდენტი ბანკის აშშ დოლარში გამოხატული ანაბრები და სესხები).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაბრები, რომლებიც შედგება ერთი რეზიდენტი კომერციული ბანკის მიერ განთავსებული ანაბრისგან, გამოხატულია ლარში და ვადა ეწურება 2022 წლის იანვარში (2020 წ.: რეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაბრები შედგება ერთი რეზიდენტი კომერციული ბანკის მიერ განთავსებული ანაბრისგან, რომელიც გამოხატულია აშშ დოლარში და ვადა ეწურება 2021 წლის იანვარში).

საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხები წარმოადგენს მოკლევადიან ლარში რეფინანსირებულ კრედიტებს, რომლებითაც ბანკი ლარში ლიკვიდურობის საჭიროებას იკმაყოფილებს. ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული ანაბრები წარმოადგენს ფინანსთა სამინისტროსგან რეფინანსირების ინსტრუმენტის სახით მოზიდულ 5,016 ათასი ლარის მოკლევადიან სახსრებს, საქართველოს ეროვნული ბანკის ანალოგიურად, და ბანკის მიერ შესყიდული ანალოგიური პირობების მქონე სახაზინო ობლიგაციების სანაცვლოდ სამინისტროს მიერ ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად განთავსებულ 5,481 ათასი ლარის გრძელვადიან ანაბარს.

14. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	50,690	71,000
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	151,297	139,222
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	201,987	210,222
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (მე-18 შენიშვნა)	2,634	14,001

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

14. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავდა სამი უმსხვილესი კლიენტის ნაშთებს 86,102 ათასი ლარის ოდენობით, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 42.63%-ს შეადგენდა (2020 წლის 31 დეკემბერი: 91,567 ათასი, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 43.56%-ს შეადგენდა).

კლიენტთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
დაზღვევა	68,665	69,450
ვაჭრობა და მომსახურება	62,810	60,716
ფიზიკური პირები	36,487	42,077
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	12,515	18,343
ენერჯეტიკა	9,863	1,086
მშენებლობა	9,401	13,907
სამთო მრეწველობა	416	1,593
უძრავი ქონების მართვა	414	2,215
აგრო	22	297
სხვა	1,394	538
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	<u>201,987</u>	<u>210,222</u>

15. სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული სესხებია:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
სუბორდინირებული სესხები	30,222	31,742
სუბორდინირებული სესხები	<u>30,222</u>	<u>31,742</u>

2019 წლის 19 დეკემბერს ბანკმა მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიიღო აშშ დოლარში გამოხატული სუბორდინირებული სესხები, რომელთა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 5%-ია, ხოლო დაფარვის ვადა 2025 წლის დეკემბერში ეწურება. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სესხის გაცემის თარიღისთვის სესხის საპროცენტო განაკვეთი მსგავსი ინსტრუმენტების საბაზრო განაკვეთებზე დაბალი იყო, ამიტომ სესხის აღიარება სამართლიანი ღირებულებით მოხდა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. სესხის სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის 1,155 ათასი ლარის სხვაობა აისახა დამატებით შეტანილ კაპიტალში. წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი 5.88%-ია. სესხის გამოსყიდვა სახელშეკრულებო დაფარვის ვადის ამოწურვამდე არ შეიძლება.

სუბორდინირებული სესხის ამორტიზებული ღირებულება, რომელიც აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის პირობას სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 18,592 ათას ლარს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 32,551 ათასი ლარი).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

16. გადასახადით დაბეგვრა

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილება და თარიღი შეიცვალა 2023 წლის იანვრით. შესაბამისად, ბანკს აღიარებული ჰქონდა ეს გადავადებული საგადასახადო აქტივი და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, რომელთა რეალიზებას 2023 წლამდე ვარაუდობს. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა იანგარიშება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი):

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
მიმდინარე გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	-	-
გადავადებული საგადასახადო სარგებელი/(ხარჯი)	226	(162)
მოგების გადასახადის ხარჯი	<u>226</u>	<u>(162)</u>

2021 და 2020 წლებში ბანკის მოგება იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის / ხარჯის შედარება ასეთია:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
ზარალი მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე	(4,232)	(19,091)
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის სარგებელი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთის მიხედვით	635	2,864
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	129	79
გამოუქვითავი ხარჯები	(164)	(52)
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი აუღიარებელი საგადასახადო ზარალები	(374)	(3,053)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	<u>226</u>	<u>(162)</u>

ბანკის დაგროვილი საგადასახადო ზარალი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენს 6,990 ათას ლარს. აქედან ბანკს მომდევნო პერიოდზე გადატანილი აქვს 1,049 ათასი ლარის საგადასახადო ზარალი, საიდანაც 675 ათასი ლარი აღიარა.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

16. გადასახადით დაბეგვრა (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის პერიოდში ასეთია:

	2020	<i>მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში</i>	2021
საგადასახადო ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე			
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	–	675	675
აქტივის გამოყენების უფლება	622	350	972
ძირითადი საშუალებები	52	119	171
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4	(3)	1
სხვა აქტივები	24	1	25
სუბორდინირებული ვალი	9	41	50
სხვა ვალდებულებები	225	78	303
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	936	1,261	2,197
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	(92)	2	(90)
არამატერიალური აქტივები	(113)	(27)	(140)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(603)	(521)	(1,124)
საიჯარო ვალდებულებები	(354)	(489)	(843)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(1,162)	(1,035)	(2,197)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(226)	226	–

	2019	<i>მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში</i>	2020
საგადასახადო ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე			
აქტივის გამოყენების უფლება	198	424	622
ძირითადი საშუალებები	–	52	52
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	4	4
სხვა აქტივები	–	24	24
სუბორდინირებული ვალი	–	9	9
სხვა ვალდებულებები	248	(23)	225
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	446	490	936
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	(53)	(39)	(92)
ძირითადი საშუალებები	(59)	59	–
არამატერიალური აქტივები	(126)	13	(113)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(126)	(477)	(603)
საიჯარო ვალდებულებები	(146)	(208)	(354)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(510)	(652)	(1,162)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(64)	(162)	(226)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

17. საკუთარი კაპიტალი

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად გადახდილი კაპიტალი 103,000 ათას ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1 ლარის ნომინალური ღირებულების 103,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილების გამოცხადება ბანკის მშობელ კომპანიას შეუძლია მხოლოდ ბანკის წმინდა მოგებიდან, რომელიც ასახულია ბანკის მიერ საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბანკი ვალდებულია, ოფიციალურად აცნობოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს დივიდენდების გამოცხადების შესახებ, ხოლო საქართველოს ეროვნული ბანკი იტოვებს უფლებას, შეაჩეროს ან შეზღუდოს დივიდენდების განაწილება, თუ ბანკი დაარღვევს საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებს.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების თავდაპირველი აღიარებისას მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

18. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

საქართველოს ეკონომიკური პოლიტიკა ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, ძირითადად, თანმიმდევრული და ეფექტური იყო ინვესტიციებისა და მოკლევადიანი ეკონომიკური ზრდის ტემპების დაჩქარების თვალსაზრისით. ამის მიუხედავად, აღნიშნულმა პოლიტიკამ ვერ შეძლო საფუძველი ჩაეყარა საქართველოს ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობის ზრდისთვის და გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარების უზრუნველყოფისთვის. ამასთან, ეკონომიკური ზრდის ტემპები არ აღმოჩნდა საკმარისი საქართველოს მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის და ვერ შეძლო უმუშევრობისა და სიღარიბის დონეების დაწვევის ხელშეწყობა. საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიის მიხედვით, საქართველოს ეკონომიკური პოლიტიკა ეყრდნობა სწრაფი და ეფექტური ეკონომიკური ზრდის პრინციპებს, რასაც განაპირობებს ეკონომიკის რეალური სექტორის განვითარება, ისეთი პოლიტიკის გატარება, რომელიც საყოველთაო ეკონომიკურ ზრდას შეუწყობს ხელს და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება, ეკოლოგიური გარემოს უსაფრთხოებისა და მდგრადობის მიზნით. საქართველო აგრძელებს ეკონომიკური რეფორმების განხორციელებას და საბაზრო ეკონომიკის მოთხოვნების მიხედვით ავითარებს სამართლებრივ, საგადასახადო და სარეგულაციო ბაზას. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის.

მიმდინარე საანგარიშგებო წლის განმავლობაში მთავრობამ დაიწყო კოვიდ-19-თან დაკავშირებით დაწესებული შეზღუდვების თანდათანობით მოხსნა. ეს ქვეყნის ეკონომიკაზე დადებითად აისახა და მას განვითარების შთამბეჭდავი ტემპის აკრეფის საშუალება მისცა, რის შედეგადაც მშპ წლის ბოლოსთვის 10.6%-ს გაუტოლდა. ზრდის განმაპირობებელი მთავარი ფაქტორები იყო შიდა მოხმარების ზრდა და წმინდა ექსპორტი. ეს უკანასკნელი, თავის მხრივ, განაპირობა ექსპორტის მნიშვნელოვანმა ზრდამ და ტურიზმის ნაწილობრივმა აღდგენამ. საქართველოში საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მისიის წინასწარი კვლევის შედეგების მიხედვით, მოსალოდნელია, რომ 2021 წლის ზრდამ მიაღწიოს 7.7%-ს, რაც თავდაპირველ ვარაუდთან შედარებით, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული მაჩვენებელია.

კოვიდ-19-ის გამო მოვლენების უარყოფითი განვითარების პერსპექტივასთან დაკავშირებით განუსაზღვრელობის მაღალი დონე არსებობს. ამ ფინანსური ანგარიშგების ხელმოწერის თარიღისთვის საქართველოში სრულად ვაქცინირებული ზრდასრული მოსახლეობის მთლიანი წილი 43.3%-ს გაუტოლდა, თუმცა, როგორც ხელისუფლების წარმომადგენლები ამბობენ, მოსახლეობის 80%-ზე მეტს უკვე აქვს იმუნიტეტი, ინფიცირებული ადამიანების რაოდენობის ჩათვლით. კოვიდ-19-ის ახალმა შტამებმა ან ვაქცინაციის პროცესის შეფერხებამ შეიძლება ხელი შეუშალოს ეკონომიკის გაჯანსაღებას, რადგან კვლავ აუცილებელი გახადოს მასობრივი ჩაკეტვა და შეამციროს გარე მოთხოვნა.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

ბანკი აგრძელებს თავის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე პანდემიისა და ცვალებადი მიკრო და მაკროეკონომიკური პირობების გავლენის შეფასებას.

2021 წლის დეკემბერში წლიური ინფლაციის დონემ 13.9%-ს მიაღწია, რაც დიდწილად ასახავს კომუნალური მომსახურების, საქონლისა და ნედლეულის ფასების ზრდას. სებ-მა 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში რამდენჯერმე გაზარდა რეფინანსირების განაკვეთი, რომელიც საბოლოოდ 10.5%-ს გაუტოლდა. ინფლაციამ მნიშვნელოვნად გადააჭარბა მიზნობრივ დონეს და, სავარაუდოდ, მოკლევადიან პერსპექტივაში მაღალი დარჩება. ერთჯერადი ფაქტორების ამოწურვისა და მკაცრი მონეტარული პოლიტიკის ფონზე, პროგნოზირებულია, რომ ინფლაცია 2022 წლის მეორე კვარტალში დაუბრუნდება მიზნობრივ დონეს.

ფინანსური სექტორი საკმაოდ მედეგი აღმოჩნდა კოვიდ-19-ის კრიზისამდე სებ-ის გონივრული ზედამხედველობისა და კრიზისის მერე გადამწყვეტი ზომების მიღების წყალობით. ბოლო წლებში ბანკის პრუდენციული მოთხოვნები შესაბამისობაში მოვიდა ბაზელ 3-ის ჩარჩოსთან: საცალო დაკრედიტების რეგულაციები გადაიხედა და ჭარბი დოლარიზაციის საკითხი გადაიჭრა. საყოფაცხოვრებო და ბიზნეს სექტორებისთვის ფინანსური მხარდაჭერის ზომების მეშვეობით მოხდა ფინანსურ სექტორზე პანდემიის უარყოფითი გავლენის შესუსტება.

საქართველოს მთლიან საბანკო სექტორში მიმდინარე მოვლენების ფონზე, ბანკზეც უარყოფითად აისახა კოვიდ-19-ით გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისი, კერძოდ გაუარესდა მისი ფინანსური შედეგები და იმ მსესხებლების საკრედიტო რისკი, რომლებიც პანდემიით განსაკუთრებით დაზარალებულ სექტორებში საქმიანობენ. ამან განაპირობა სესხების რესტრუქტურისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონის მნიშვნელოვანი ზრდა პორტფელის ყველა სეგმენტში, პანდემიამდე პერიოდებში არსებულ საშუალო მაჩვენებლებთან შედარებით. ამის მიუხედავად, მთავრობის მიერ ვაქცინაციის პროგრამის წამოწყებამ, 2021 წლის დადებითმა ეკონომიკურმა პერსპექტივამ და მომხმარებლის სასესხო პროდუქტების მოდიფიკაციებმა ბანკს საშუალება მისცა, გაეუმჯობესებინა თავისი პორტფელების ხარისხი და ეღიარებინა ანარიცხების შემობრუნება საანგარიშგებო პერიოდში, რაც აღწერილია ამ ფინანსური ანგარიშგების მე-5, მე-6, მე-7 და მე-18 შენიშვნებში. პანდემიის უარყოფითი გავლენის მიუხედავად, ხელმძღვანელობა ინარჩუნებს ლიკვიდურობის მძლავრ პოზიციებს სებ-ის ღონისძიებების დახმარებით, რომლებიც მიზნად ისახავს კრიზისულ ვითარებაში საბანკო სექტორის მედეგობის განმტკიცებას და უმოქმედო სესხების გონივრულ დონეს დროული რესტრუქტურისა და მშობელი კომპანიისგან მიღებული მხარდაჭერის წყალობით.

მართალია, ბანკის ხელმძღვანელობა მიზნად ისახავს საქართველოს ბაზარზე ბანკის კიდევ უფრო გაფართოებას დამტკიცებული სტრატეგიული გეგმების შესაბამისად, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის ფონზე, საშუალო ვადისთვის უმთავრესი ამოცანა არის საკმარისი გაუნაწილებელი მოგების აღდგენა და შენარჩუნება, რომელიც უზრუნველყოფს მყარ საფუძველს სამომავლო ზრდისა და განვითარებისთვის.

გადასახადით დაბეგვრა

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ექვემდებარებოდნენ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ბანკის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ექვემდებარებოდნენ არ დამდგარა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. სახელმწიფო ორგანოებს უფლება აქვთ, საგადასახადო კუთხით შეამოწმონ ფისკალური პერიოდები, კერძოდ - შემოწმების წლიდან წინა სამი კალენდარული წელი. ზოგ შემთხვევაში შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდის მოიცვას.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ბანკს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

იურიდიული საკითხები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში შესაძლებელია ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიძრას. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს აქვს მიმდინარე დავა, სადაც ბანკი, თავის თანამშრომლებთან ერთად, არის სოლიდარულად პასუხისმგებელი მოპასუხე. მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი თანხა 690 ლარს შეადგენს. ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ რომელიმე დავის წაგებით გამოწვეული ზარალის ალბათობა მცირეა, შესაბამისად, მათთან დაკავშირებით ანარიცხები არ შეუქმნია.

პირობითი ვალდებულებები

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირობითი ვალდებულებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	26,461	35,706
აკრედიტივები	-	181
	26,461	35,887
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	195	139
1-დან 5 წლამდე	4	38
	199	177
ვალდებულების შესრულების გაცემული გარანტიები		
ვალდებულების შესრულების გაცემული გარანტიები	25,731	34,872
	25,731	34,872
გამოკლებული: საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(195)	(395)
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	52,196	70,541
გამოკლებული: გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ანაბრები (მე-14 შენიშვნა)	(2,634)	(14,001)
პირობითი ვალდებულებები	49,562	56,540

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი ასეთია:

	<i>აკრედიტივები</i>	<i>აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით			
ახალი დავალიანება	-	(395)	(395)
ვადამოსული დავალიანება	-	(1,900)	(1,900)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	-	1,594	1,594
	-	506	506
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	(195)	(195)

გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების ყველა ნაშთი 1-ელ სტადიას მიეკუთვნება.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

იურიდიული საკითხები

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	<i>აუთვისებელი</i>		
	<i>აკრედიტივები</i>	<i>საკრედიტო ხაზები</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1)	(413)	(414)
ახალი დავალიანება	-	(235)	(235)
ვადამოსული დავალიანება	1	654	655
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	-	(401)	(401)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	(395)	(395)

19. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	756	1,041
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	473	219
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	429	370
საკასო ოპერაციები	58	85
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	1,716	1,715
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(1,021)	(380)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(615)	(492)
საკასო ოპერაციები	(8)	(5)
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	-	(3)
სხვა	(16)	-
საკომისიო ხარჯი	(1,660)	(880)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	56	835

შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ბანკის შემოსავალს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი. 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებულმა შემოსავალმა მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან შეადგინა 1,716 ათასი ლარი (2020 წ.: 1,715 ათასი ლარი).

მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით, ბანკმა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
გადავადებული შემოსავალი (წარმოდგენილი სხვა ვალდებულებებში)	11	24

ბანკი, როგორც წესი, გასამრჯელოს და საკომისიოს იღებს შესაბამისი გარიგების დასრულებამდე ან დასრულებისთანავე (ისეთი ხელშეკრულებების შემთხვევაში, რომელთა მიხედვითაც შესასრულებელი მოვალეობა შესრულებულია დროის გარკვეულ მომენტში, მაგალითად ანგარიშსწორების ოპერაციები). დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის (მაგალითად, მომსახურება, რომელზეც მიიღება გარანტიების და აკრედიტივების გაცემის გასამრჯელო) ბანკი, ჩვეულებრივ, წინასწარ მოითხოვს თვიურ, კვარტალურ ან წლიურ საკომისიოს, რომელიც ფარავს მთლიანი სახელშეკრულებო პერიოდის შესაბამის მონაკვეთს.

ბანკმა აღიარა 24 ათასი ლარის შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდში, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

20. თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ხელფასები	12,847	13,635
პრემიები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	2,544	2,962
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	15,391	16,597
პროფესიული მომსახურება	3,008	3,268
დანახარჯი რეკლამაზე	989	1,843
საოპერაციო იჯარა	785	854
კავშირგაბმულობა	296	304
დაზღვევა	195	131
კომუნალური მომსახურება	192	272
თანამშრომელთა გადამზადება	160	228
საოფისე მარაგები	128	159
საწევრო შენატანები	99	84
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	90	62
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	62	57
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	58	21
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	56	95
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	55	78
კადრების შერჩევის ხარჯი	31	203
დაცვა-უსაფრთხოების ხარჯები	29	65
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	18	13
სხვა	290	239
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	6,541	7,976

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება, პროფესიული მომსახურების გასამრჯელოს ჩათვლით, 31 დეკემბრით დასრულებული 2021 და 2020 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღ-ის გარეშე):

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	130	138
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	56	55
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	4	10
სულ გასამრჯელოები და ხარჯები	190	203

2021 წელს სხვა პროფესიონალებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 28 ათას ლარს (2020 წ.: 34 ათასი ლარი).

ბანკის თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2021 წლის განმავლობაში იყო 308, მათ შორის, ზედა რგოლის საშუალოდ 4 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 43 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 257 სხვა თანამშრომელი და დროებითი მომსახურების ხელშეკრულებებით დაქირავებული საშუალოდ 4 თანამშრომელი (2020 წ.: თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა იყო 337, მათ შორის ზედა რგოლის საშუალოდ 3 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 49 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 282 სხვა თანამშრომელი და დროებითი მომსახურების ხელშეკრულებებით დაქირავებული საშუალოდ 3 თანამშრომელი).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა

შესავალი

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის და ბანკში თითოეული პირი არის ანგარიშვალდებული თავის მოვალეობებთან დაკავშირებულ რისკებზე. ბანკს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი ზოგადად არის პასუხისმგებელი რისკის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვაზე. იგი პასუხს აგებს რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და მონიტორინგს უწევს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს.

რისკის მართვა

რისკის მართვის განყოფილებას ევალება რისკის მართვის სისტემის განსაზღვრა, დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის დაფინანსების, ლიკვიდურობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

შიდა აუდიტი

რისკის მართვის პროცესებს მთელ ბანკში შემოწმებას მუდმივად უტარებს შიდა აუდიტის განყოფილება. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ბანკის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ბანკის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელის შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას, და სხვ. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ბანკი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკისადმი ზოგად მდგრადობას რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშვალდებულია აქტივ-პასივების კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები თვეში ერთხელ ტარდება.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ბანკის საქმიანობის მეტ მგრძობილობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები, კლიენტები ან კონტრაჰენტები ვერ შეძლებენ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით. ბანკმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში ბანკი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაუფასურების შეფასება

ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ბანკისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ყერდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ლი სტადია:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
მე-2 სტადია:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
მე-3 სტადია:	სესხები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად მიიჩნევა. ბანკის ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული:	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 სტადიაზე მყოფად (საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად) მიიჩნევს მაშინ, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ბანკი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ბანკი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მე-3 სტადიას, ან ხომ არ არის მე-2 სტადია უფრო მართებული.

ბანკმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გამოსწორებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მეორე სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ პირველს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება თავის საქმიანობაში შიდა რეიტინგის მოდელს ეყრდნობა. ბანკი სხვადასხვა მოდელს იყენებს თავისი მთავარი პორტფელებისთვის, რომლებითაც თავის მომხმარებლებს ანიჭებს შიდა რეიტინგის შეფასებებს Aaa-დან Ca-C-ის ჩათვლით. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. თუ შესაძლებელია, ისინი ასევე ეყრდნობა ადგილობრივი და საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებისგან მიღებული ინფორმაციას. თითოეულ სტადიას ენიჭება დეფოლტის ალბათობები, რომლებიც მოიცავს საპროგნოზო ინფორმაციას და, ფასს 9-ის შესაბამისად, რისკის სტადიების მიხედვით კლასიფიკაციას. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწევი დაწესებულებები, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება აანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, გარე რეიტინგები, და მათ ანიჭებს შიდა რეიტინგს ქვემოთ მოცემული ცხრილის მიხედვით.

კორპორატიული და კომერციული სესხები

კორპორატიული და კომერციული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ეყრდნობა კრედიტუნარიანობის შეფასების მოდელს, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, კლიენტის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებითაც ფასდება კლიენტის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია კლიენტებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, მშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სემენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები

სამომხმარებლო დაკრედიტება გულისხმობს კლიენტებისთვის სესხების, საკრედიტო ბარათებისა და ოვერდრაფტების შეთავაზებას. ამ პორტფელის საკრედიტო რისკი და სესხებზე შესაძლო დანაკარგების შესაბამისი რეზერვი მოქმედი სესხების შემთხვევაში ფასდება კოლექტიურად, ხოლო უმოქმედო სესხების შემთხვევაში - ინდივიდუალურად.

ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგის შეფასება:

<i>შიდა რეიტინგის შეფასება</i>	<i>შიდა რეიტინგი</i>	<i>დეფოლტის ალბათობა</i>	<i>შიდა სარეიტინგო განმარტება</i>
1 კლასი	Aaa	0.0009%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa1	0.0016%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa2	0.0028%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa3	0.0050%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A1	0.0089%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A2	0.0159%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A3	0.0283%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Baa1	0.0503%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa2	0.0894%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa3	0.1589%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba1	0.2823%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba2	0.5010%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba3	0.8877%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B1	1.5682%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B2	2.7556%	სტანდარტული შეფასება
Class 3	B3	4.7985%	სტანდარტული შეფასება
Class 3	Caa1	8.2276%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
Class 3	Caa2	13.7533%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
Class 3	Caa3	22.0965%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
Class 3	Ca-C	33.5332%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
	Default	100.0000%	გაუფასურებული

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც კლიენტის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად, ბანკი აფასებს დეფოლტის მოვლენების დადგომის შესაძლებლობას 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის ვადაში - 12 თვის განმავლობაში. მეორე და მესამე სტადიების, ასევე შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, კლიენტის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურისა და კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

აქტივების კლასები, რომლებისთვისაც ბანკი ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს:

- ▶ მე-3 სტადიის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად;
- ▶ მე-2 სტადიის და მე-3 სტადიის კორპორატიული და კომერციული პორტფელი;
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურისა და შედეგად.

აქტივების კლასები ბანკის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კომერციული პორტფელის უფრო მცირე ან უფრო ერთგვაროვანი ნაშთები;
- ▶ 1-ლი სტადიისა და მე-2 სტადიის სამომხმარებლო სესხები;

ბანკი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, შიდა რეიტინგის, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის დარგის მიხედვით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში ბანკი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაცია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

ბანკი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სებ-ის, საქსტატის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, World and Regional Economic Outlooks-ების, S&P Global Ratings-ის და სხვ. მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილების ექსპერტები განსაზღვრავენ სხვადასხვა სცენარისთვის მისანიჭებელ წონებს. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა:

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული ალბათობები, %	2022	2023	2024	2021	2022	2023
			მშპ-ის ზრდა, %					
	ოპტიმისტური საბაზისო სცენარი	25%	6.0%	5.0%	4.5%	5.5%	5.5%	5.0%
	პესიმისტური	25%	2.0%	4.0%	5.0%	2.5%	4.0%	4.5%
ინფლაციის დონე								
	ოპტიმისტური საბაზისო სცენარი	25%	5.5%	3.0%	3.0%	3.5%	3.0%	3.0%
	პესიმისტური	25%	8.0%	4.0%	3.0%	5.5%	4.0%	3.0%

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ბანკის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით, ზემოთ აღწერილი ფორმით. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საკრედიტო განახლებულ რეიტინგების სისტემაზე დაყრდნობით:

	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	739	36,897	-	-	37,636
მთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	-	50,666	-	-	50,666
კორპორატიული სესხები		-	153,095	1,342	-	154,437
კომერციული სესხები		-	76,453	36,833	15,632	128,918
სამომხმარებლო სესხები		16,595	7,202	947	738	25,482
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული						
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	-	42,401	-	-	42,401
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	18	14,110	8,993	3,358	-	26,461
აკრედიტივები	18	-	-	-	-	-
სულ		31,444	375,707	42,479	16,371	466,001

ცხრილი გვიჩვენებს სხვადასხვა კლასის ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	9,866	23,828	-	-	33,694
მთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	-	46,518	-	-	46,518
კორპორატიული სესხები		-	128,623	31,011	-	159,634
კომერციული სესხები		-	45,882	117,932	4,204	168,018
სამომხმარებლო სესხები		5,054	3,985	907	9	9,955
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული						
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	-	46,638	-	-	46,638
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	18	7,014	18,817	9,875	-	35,706
აკრედიტივები	18	-	-	181	-	181
სულ		21,934	314,291	159,906	4,213	500,344

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2021				2020			
	საქართველო	ეთგო	სხვა არა-ეთგო	სულ	საქართველო	ეთგო	სხვა არა-ეთგო	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები	37,241	3,999	1,140	42,380	27,131	10,103	1,884	39,118
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	50,662	-	-	50,662	46,518	-	-	46,518
კლიენტებზე გაცემული სესხები	294,695	-	278	294,973	320,084	-	34	320,118
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	42,059	-	-	42,059	46,223	-	-	46,223
სხვა აქტივები	424	19	61	504	458	12	60	530
	425,081	4,018	1,479	430,578	440,414	10,115	1,978	452,507
ვალდებულებები								
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	33,525	-	89,610	123,135	30,257	-	100,834	131,091
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	114,038	232	87,717	201,987	111,160	166	98,896	210,222
საიჯარო ვალდებულებები	6,147	-	-	6,147	10,528	-	-	10,528
სხვა ვალდებულებები	2,665	15	67	2,747	3,192	90	339	3,621
სუბორდინირებული ვალი	-	-	30,222	30,222	-	-	31,742	31,742
	156,375	247	207,616	364,238	155,137	256	231,811	387,204
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)	268,706	3,771	-206,137	66,340	285,277	9,859	(229,833)	65,303

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. მშობელი კომპანიისგან მოზიდული სახსრები ბანკის საქმიანობას უახლოეს მომავალში საკმარისად უზრუნველყოფს. ბანკის აქტივებს მართავს ისე, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ლიკვიდურობა და ყოველდღიურად აკონტროლებს სამომავლო ფულად ნაკადებსა და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს კორპორატიული ობლიგაციების პორტფელს, რომლის დაგირავებაც შესაძლებელია ფულადი სახსრების გაუთვალისწინებელი დეფიციტის შემთხვევაში სებ-იდან სესხის აღების მიზნით. ამასთან, ბანკი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფულადი ნაკადების წმინდა გადინებასთან შეფარდებით. ბანკს მოეთხოვება ლიკვიდური აქტივების მარაგის მუდმივად შენარჩუნება, რათა შეეძლოს თავისი გადინებული წმინდა ფულადი ნაკადების დაფარვა 30-დღიანი კალენდარული დღის სტრესული სცენარის შემთხვევაში. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა, რომელსაც წესებს საქართველოს ეროვნული ბანკი, შეადგენს 100%-ს უცხოურ ვალუტაში ლიკვიდურობის გადაფარვის და ლიკვიდურობის გადაფარვის გაერთიანებული კოეფიციენტებისთვის და 75%-ს - ეროვნულ ვალუტაში ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტისთვის. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა ლიკვიდურობის გადაფარვის შემდეგი კოეფიციენტები აჩვენა:

	2021, %	2020, %
ლარი	161.8	97.5
უცხოური ვალუტა	250.6	160.0
გაერთიანებული	222.3	139.7

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი ბანკისგან მოითხოვს სტაბილური დაფინანსების პროფილის შენარჩუნებას თავისი აქტივების შემადგენლობასთან და გარებალანსურ საქმიანობებთან მიმართებით, რათა შემცირდეს იმის ალბათობა, რომ ბანკის დაფინანსების რეგულარული წყაროების შეწყვეტა მნიშვნელოვნად დააზიანებს მის ლიკვიდურობის პოზიციას. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი გამოითვლება სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობის შეფარდებით სტაბილური დაფინანსების სავალდებულო ოდენობასთან. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა წმინდა სტაბილური დაფინანსების შემდეგი კოეფიციენტები აჩვენა:

	2021, %	2020, %
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი	113.8	127.0

საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტის სავალდებულო მინიმუმი, რომელიც გამოითვლება ლიკვიდური აქტივების საშუალო მოცულობის შეფარდებით ლიკვიდური ვალდებულებების საშუალო მოცულობასთან, 2021 წლის 1 იანვრიდან ამოღებულია სებ-ის ლიკვიდურობის მოთხოვნებიდან, მაგრამ რჩება მონიტორინგის მიზნებისთვის. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა საშუალო ლიკვიდურობის შემდეგი კოეფიციენტები აჩვენა:

	2021, %	2020, %
საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი	47.2	39.3

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

<i>2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ფინანსური ვალდებულებები ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	36,740	84,206	2,102	6,038	129,086
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	60,548	50,118	99,521	-	210,187
საიჯარო ვალდებულებები	618	1,854	4,085	-	6,557
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,749	-	-	-	2,749
სუბორდინირებული ვალი	-	1,570	35,691	-	37,261
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	100,655	137,748	141,399	6,038	385,840

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	38,387	260	96,085	6,324	141,056
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	82,320	18,832	120,451	-	221,603
საიჯარო ვალდებულებები	827	2,484	8,155	-	11,466
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	3,621	-	-	-	3,621
სუბორდინირებული ვალი	-	1,661	39,415	-	41,076
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	125,155	23,237	264,106	6,324	418,822

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს საკონტრაქტო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება.

	შენიშვნა	3 თვეზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2021	18	26,461	-	-	26,461
2020	18	35,887	-	-	35,887

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშგების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. უცხოურ ვალუტაში კონცენტრაციის გარდა, ბანკს არ აქვს საბაზრო რისკის არავითარი მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ბანკს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ბანკს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი მოძრაობის ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2021	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე, 2021	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2020	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე, 2020
აშშ დოლარი	15%/(15%)	393/(393)	15%/(15%)	548/(548)
ევრო	15%/(15%)	1,210/(1,210)	15%/(15%)	200/(200)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

წინასწარგადახდის რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან.

ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ მოგებაზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის შემცირება</i>
2021	3,317
2020	3,103

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2021</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2021</i>
ლარი	100/(100)	1,072/(1,072)

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2020</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2020</i>
ლარი	100/(100)	1,042/(1,042)

მას შემდეგ, რაც გლობალურმა მარეგულირებელმა ორგანოებმა გადაწყვიტეს ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების (IBORs) ეტაპობრივი გაუქმება და მათი ჩანაცვლება სხვა საორიენტაციო განაკვეთებით, ბანკმა შეწყვიტა ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების გამოყენება ახალი გაცემული სესხებისთვის. იმისათვის, რომ მართლს ხელშეკრულებები, რომლებზეც ამ ცვლილებამ იმოქმედა, ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსის მქონე კრედიტებს ბანკი 2022 წელს ურისკო განაკვეთებზე გადაიყვანს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

IBOR-ის რეფორმა ბანკს უქმნის სხვადასხვა რისკს, რომელთაც ბანკი მკაცრ მონიტორინგს უწევს. ამ რისკებში, სხვებთან ერთად, შედის შემდეგი:

- ▶ ქმედების რისკი, რომელიც წარმოიშობა კლიენტებთან და ბაზრის კონტრაქტებთან მოლაპარაკებების შედეგად, IBOR-ის რეფორმის განსახორციელებლად არსებულ ხელშეკრულებებში აუცილებელი ცვლილებების შეტანასთან დაკავშირებით;
- ▶ ფინანსური რისკი ბანკისა და მისი კლიენტებისთვის, რომ ბაზრები ჩამოიშლება IBOR-ის რეფორმის გამო, რაც განაპირობებს ფინანსურ ზარალს;
- ▶ საფასო რისკი საბაზრო ინფორმაციის პოტენციური არარსებობის გამო, თუ ბანკთაშორის შეთავაზების ინდექსების ლიკვიდურობა შემცირდება, ხოლო ურისკო განაკვეთები იქნება არალიკვიდური და არადაკვირვებადი;
- ▶ საოპერაციო რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემებიდან და პროცესებიდან, ასევე გადახდების შეფერხების რისკი, თუ ბანკთაშორის შეთავაზების ინდექსი აღარ იქნება ხელმისაწვდომი.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ბანკი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ბანკი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

<i>2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:</i>			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	42,380	–	–	42,380
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	–	50,662	50,662
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	294,973	294,973
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	5,338	37,538	42,876
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	186	–	186

<i>2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:</i>			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ				
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	–	123,135	123,135
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	201,987	201,987
სუბორდინირებული ვალი	–	–	6,147	6,147
სუბორდინირებული ვალი	–	–	30,222	30,222
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	332	–	332

<i>2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:</i>			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	39,118	–	–	39,118
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	–	46,518	46,518
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	320,118	320,118
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	5,547	41,437	46,984
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	302	–	302

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	131,091	131,091
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	-	-	210,222	210,222
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	10,528	10,528
სუბორდინირებული ვალი	-	-	31,742	31,742
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	640	-	640

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	საბალანსო ღირებულება		აუღიარებელი შემოსულობა/ (ზარალი)		აუღიარებელი შემოსულობა/ (ზარალი)	
	2021 წ.	2021 წ.	2021 წ.	2020 წ.	2020 წ.	2020 წ.
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	42,380	42,380	-	39,118	39,118	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	50,662	50,662	-	46,518	46,518	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	294,973	294,973	-	320,118	320,118	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	42,059	42,876	817	46,223	46,984	761
სხვა ფინანსური აქტივები	504	504	-	530	530	-
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	123,135	123,135	-	131,091	131,091	-
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	201,987	201,987	-	210,222	210,222	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,747	2,747	-	3,621	3,621	-
საიჯარო ვალდებულებები	6,147	6,147	-	10,528	10,528	-
სუბორდინირებული ვალი	30,222	30,222	-	31,742	31,742	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			817			761

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ბანკის ყველა ფინანსური აქტივი, მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების (ე.ი. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ), და ფინანსური ვალდებულებების (ვალდებულებები კლიენტების მიმართ) გარდა ან ლიკვიდურია, ან საანგარიშგებო თარიღიდან 3 თვეში ეწურება ვადა.

ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებების შესაფასებლად ხდება მათი თავდაპირველი აღიარებისას მოქმედი საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების შედარება ანალოგიური ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მიმდინარე საბაზრო განაკვეთებთან. ბანკის გაცემული სესხებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების პორტფელების, მომხმარებელთა ანგარიშებისა და საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული დაფინანსების სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთები რჩება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების დონეზე და მათი საბალანსო ღირებულება უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ბანკის მიერ 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის მიღებული სუბორდინირებული სესხი აღიარებული იყო სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და არ არსებობს ნიშნები, რომლებიც ასახავდა სამართლიანი ღირებულების მნიშვნელოვან კორექტირებას მის საბალანსო ღირებულებაში.

სავალუტო ფორვარდული კონტრაქტები არის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა შეფასების მეთოდი ეყრდნობა აქტიური ბაზრის მონაცემებს. ასეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასების მეთოდი მოიცავს ფორვარდული ფასწარმოქმნის მოდელს, დისკონტირებული ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები წარმოადგენს ფიქსირებული და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ამორტიზებული ღირებულებითაა აღრიცხული. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულება მიიღება სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირების შედეგად, ანალოგიური ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის არსებული საბაზრო განაკვეთებით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

23. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადიანობის მიხედვით. ბანკის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებისათვის იხილეთ 21-ე შენიშვნა - „რისკის მართვა“.

	2021			2020		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	42,380	–	42,380	39,118	–	39,118
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	50,662	–	50,662	46,518	–	46,518
კლიენტებზე გაცემული სესხები	109,574	185,399	294,973	127,244	192,874	320,118
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	6,463	35,596	42,059	6,602	39,621	46,223
ძირითადი საშუალებები	–	3,827	3,827	–	6,738	6,738
აქტივის გამოყენების უფლება	–	5,412	5,412	–	8,921	8,921
არამატერიალური აქტივები	–	4,863	4,863	–	4,241	4,241
სხვა აქტივები	1,408	411	1,819	1,350	177	1,527
სულ	210,487	235,508	445,995	220,832	252,572	473,404
ვალდებულებები						
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ						
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	117,654	5,481	123,135	42,926	88,165	131,091
ანარიცხები	240	–	240	395	–	395
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	–	–	–	226	–	226
საიჯარო ვალდებულებები	–	6,147	6,147	–	10,528	10,528
სხვა ვალდებულებები	5,186	–	5,186	6,116	–	6,116
სუბორდინირებული ვალი	–	30,222	30,222	–	31,742	31,742
სულ	229,290	137,627	366,917	145,868	244,452	390,320
წმინდა	(18,803)	97,881	79,078	74,964	8,120	83,084

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი კომპანიისა და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული დაფინანსების მთლიანმა ოდენობამ შეადგინა 141,962 ლარი (2020 წ.: 159,693 ლარი). ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ დაფინანსების ეს დონე ბანკისთვის დარჩება განჭვრეტად მომავალში და რომ თანხების ამოღების შემთხვევაში, ბანკი საკმარისად იქნება ინფორმირებული, რათა მოახდინოს თავისი ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია დაფარვის მიზნით. იხილეთ 24-ე შენიშვნა.

გრძელვადიანი სესხები, როგორც წესი, არ არის ხელმისაწვდომი საქართველოში. თუმცა ქართულ ბაზარზე ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა სესხის ვადიანობის განახლების მოლოდინით. როგორც ასეთი, აქტივების საბოლოო ვადა შეიძლება განსხვავდებოდეს ზემოთ წარმოდგენილი ანალიზისგან.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2021				2020			
	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები	სხვა	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები	სხვა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	284	-	3,946	-	270	-	961	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	322	-	2	-	36	-	-
სხვა აქტივები	-	-	-	-	-	2	-	9
ვალდებულებები								
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(8,278)	-	(16,960)	-	(13,233)	-	(22,192)	-
ვალდებულებები								
მომხმარებლების მიმართ	-	(9,066)	(86,502)	-	-	(9,766)	(92,526)	-
სხვა ვალდებულებები	-	-	(3)	(7)	-	-	(334)	-
სუბორდინირებული ვალი	(15,111)	-	(15,111)	-	(15,871)	-	(15,871)	-

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2021				2020			
	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები	სხვა	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები	სხვა
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	2	-	2	-	1	-	5	-
საკომისიო ხარჯი	(2)	-	(5)	-	(3)	-	(4)	-
საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	-	21	-	-	-	56	71	-
საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	(2)	-	7	-	(2)	-	32	-
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(21)	-	(711)	-	(252)	-	(651)	-
კლიენტების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	-	(314)	(3,121)	-	-	(311)	(2,989)	-
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	(816)	-	(816)	-	(790)	-	(790)	-
პროფესიული გასამრჯელო	-	-	-	(18)	-	-	-	-

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2021	2020
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	2,275	2,264

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 5 და დირექტორთა საბჭოს 4 წევრისგან (2020 წ.: სამეთვალყურეო საბჭოს 5 წევრი და დირექტორთა საბჭოს 3 წევრი).

25. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია (i) ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან და (ii) ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა. სებ-ის მიერ დაწესებული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის მონიტორინგი ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც წარმოდგენილია შესაბამისი გაანგარიშებები და ხელმოწერილია ბანკის მთავარი ბუღალტრის ან ფინანსური დირექტორის მიერ, რის შემდეგაც იგზავნება სებ-ში.

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკმა შეასრულა სებ-ის მიერ დაწესებული და კოვიდ-19-ის საპასუხოდ შემუშავებული სპეციალური საზედამხედველო გეგმის შესაბამისად დაკორექტირებული კაპიტალის მოთხოვნები (აღწერილია ქვემოთ, სებ-ის სპეციალური საზედამხედველო გეგმის აბზაცში). 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს დარღვეული ჰქონდა ერთი აუტსაიდერის კოეფიციენტი, ერთი დაკავშირებული მხარის კოეფიციენტი და მსესხებელთა ჯგუფის კოეფიციენტი. ამ დარღვევებმა არ გამოიწვია მარეგულირებლის მხრიდან რამე სანქცია სებ-ის მიერ მინიჭებული ნებართვის წერილის გამო.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

კაპიტალის სტრუქტურა, კაპიტალის მოთხოვნები დაყოფილია პილარ 1-ის მოთხოვნებად, რომლებიც ეხება ძირითად პირველად კაპიტალს, პირველად კაპიტალს და საზედამხედველო კაპიტალს, და პილარ-1-ით და პილარ 2-ით გათვალისწინებულ დამატებით ბუფერებად.

პილარ 1

- ▶ კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი (რომელიც შედიოდა საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებში) ცალკე გამოიყო და განისაზღვრა 2.5%-ის ოდენობით;
- ▶ კონტრაციკლური კაპიტალის ბუფერი ამჟამად დადგენილია 0%-ის ოდენობით;
- ▶ სისტემურობის ბუფერი დაინერგება სისტემურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის ოთხწლიანი პერიოდის განმავლობაში.

პილარ 2

- ▶ სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერმა ჩაანაცვლა უცხოურ ვალუტებში გამოხატული არაჰეჯირებული სავალუტო სესხების კონსერვატიული შეწონა;
- ▶ დაინერგება კონცენტრაციის რისკის ბუფერი სექტორული და ერთი მსესხებლის კონცენტრაციის რისკისთვის;
- ▶ წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი დაინერგება ბანკის მიერ წარმოდგენილ სტრეს-ტესტების შედეგებზე დაყრდნობით;
- ▶ მარეგულირებელი ორგანოს მიერ განსაზღვრული რისკების შეფასების საერთო პროგრამის (GRAPE) ბუფერი ბანკის კონკრეტულ რისკებზე დაყრდნობით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

25. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის სპეციალური საზედამხედველო გეგმა

2020 წლის 31 მარტს სებ-მა გამოაცხადა საზედამხედველო გეგმა კოვიდ-19-ის უარყოფითი შედეგების აღმოსაფხვრელად. გეგმა კრიზისის პერიოდში კომერციულ ბანკებს ათავისუფლებს სავალდებულო მოთხოვნებისგან, რათა მათ შეძლონ საქმიანობის გაგრძელება და ეკონომიკის რეალური სექტორის დაკრედიტება. კერძოდ, სებ-მა კომერციულ ბანკებს თავიანთი კაპიტალის ბუფერების გამოყენების უფლება მისცა 2.5%-იანი კონსერვაციის ბუფერის აღმოფხვრით და სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3-ით შემცირებით. სებ-მა ასევე დააწესა მორატორიუმი კომერციული ბანკების მიერ სავალდებულო მოთხოვნების დარღვევის შემთხვევებზე, რაც გამოწვეულია ისეთი გარე ფაქტორებით, როგორცაა, დამატებითი საკრედიტო ზარალი, სავალუტო კურსის მერყეობა და სხვა. ეკონომიკური აღმავლობის ადრეული ნიშნებიდან გამომდინარე, სებ მოელოს, რომ 2021 წელს საბანკო სექტორი მოგებას აჩვენებს. კაპიტალის ბუფერების აღდგენა მოსალოდნელია ეტაპობრივად ორი წლის განმავლობაში, 2022 წლის 1 იანვრიდან.

სებ-ის მოთხოვნით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მთლიანი კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების მინიმუმ 15.08%-ს უნდა შეადგენდეს, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - 9.11%-ს, ხოლო ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - 6.83%-ს, და ეს კოეფიციენტები გამოთვლილი უნდა იყოს ბაზელ 3-ის მოთხოვნების შესაბამისად. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	<i>შენიშ- ვნები</i>	<i>31 დეკემბერი, 2021 წ.</i>	<i>კორექტირებები</i>	<i>31 დეკემბერი, 2021 წ. სებ-ის მიხედვით</i>
სააქციო კაპიტალი	15	103,000	-	103,000
გაუნაწილებელი მოგება		(21,071)	(5,912)	(26,983)
გამოკლებული: არამატერიალური აქტივები, წმინდა	9	(4,863)	-	(4,863)
მიმდინარე პერიოდის ზარალი		(4,006)	(2,147)	(6,153)
ძირითადი პირველადი კაპიტალი		73,060	(8,059)	65,001
პირველადი კაპიტალი		73,060	(8,059)	65,001
მეორადი კაპიტალი		18,592	-	18,592
დამატებითი კაპიტალი		14,453	(9,197)	5,256
სულ საზედამხედველო კაპიტალი		106,105	(17,256)	88,849
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები				475,591
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				18.68%
ძირითადი პირველადი კაპიტალის/პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				13.67%

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

25. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის სპეციალური საზედამხედველო გეგმა (გაგრძელება)

	შენიშ- ვნი	31 დეკემბერი, 2020 წ.	კორექტირებები	31 დეკემბერი, 2020 წ. სებ-ის მიხედვით
სააქციო კაპიტალი	15	103,000	-	103,000
გაუნაწილებელი მოგება		(1,818)	(1,971)	(3,789)
გამოკლებული: არამატერიალური აქტივები, წმინდა	9	(4,241)	-	(4,241)
მიმდინარე პერიოდის ზარალი		(19,253)	(3,941)	(23,194)
ძირითადი პირველადი კაპიტალი		77,688	(5,912)	71,776
პირველადი კაპიტალი		77,688	(5,912)	71,776
მეორადი კაპიტალი		32,551	-	32,551
დამატებითი კაპიტალი		18,327	(12,470)	5,857
სულ საზედამხედველო კაპიტალი		128,566	(18,382)	110,184
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები				511,914
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				21.52%
ძირითადი პირველადი კაპიტალის/პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				14.02%